

Onderwerp : **Duurzaamheidsbeleid 2025-2030**
Zaaknummer : **19692100**
Verantwoordelijk
portefeuillehouder: **B. Schollema**
Bijlagen : **1. Duurzaamheidsbeleid 2025-2030 + bijlagen**

◆ **Voorgesteld besluit**

- in te stemmen met het geactualiseerde Duurzaamheidsbeleid 2025-2030 op basis van de bijgevoegde evaluaties en bijlagen.

◆ **Samenvatting voorstel**

In uw vergadering van september 2020 heeft uw raad het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 vastgesteld. Het voorstel is om het huidige beleid in geactualiseerde vorm te verlengen voor de komende vijf jaar: het Duurzaamheidsbeleid 2025-2030. Als onderdeel van de monitoring van het beleid zijn het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 en onderliggende visies (waaronder de Visie Hernieuwbare Elektriciteit) voorzien van een evaluatie. Deze documenten zijn bijgevoegd bij de stukken.

◆ **Inhoudelijke toelichting**

Voor u ligt het voorstel om het huidige Duurzaamheidsbeleid in geactualiseerde vorm te verlengen voor de komende vijf jaar: het Duurzaamheidsbeleid 2025-2030.

Vijf jaar geleden heeft uw raad het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 vastgesteld. Als onderdeel van de monitoring voorzien we u van een evaluatie (zie bijlage 2 bij het Duurzaamheidsbeleid). Het doel is om in 2030 onze jaarlijkse CO₂-uitstoot te hebben gehalveerd en in 2050 volledig CO₂-neutraal te zijn. In de evaluatie van het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 geven we aan in hoeverre we op koers liggen.

De gemeente Westerkwartier heeft een CO₂-reductie gerealiseerd van 35,4% ten opzichte van 2010 (Regionale Klimaatmonitor). Dit betekent dat we goed op weg zijn, maar dat we deze positieve lijn moeten vasthouden en voortzetten om ons doel in 2030 te halen (en om in 2050 zelfs CO₂-neutraal te zijn). De urgentie van een ambitieus duurzaamheidsbeleid blijft hoog.

Duurzaamheidsbeleid nog steeds actueel

Op basis van de evaluatie Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 worden een aantal aanbevelingen gedaan voor het vervolg. Het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025 is op dit moment - anno 2025 - nog steeds actueel. Dit wordt door het rekenkamerrapport ("*Rekenkameronderzoek verduurzamen woon- en leefomgeving Westerkwartier*") van afgelopen jaar onderschreven. Het beleidsstuk is geënt op het Klimaatakkoord (en afspraken die doorlopen tot 2030). Daarnaast is het beleid gebruikt als basis voor het programmaplan duurzaamheid dat ons college in september '24 heeft vastgesteld. Dit betekent dat het wenselijk is om het Duurzaamheidsbeleid te continueren.

Evaluatie Visie Hernieuwbare Elektriciteit

Een ander onderdeel van dit voorstel is het opstellen van een evaluatiedocument van de Visie Hernieuwbare Elektriciteit (zie bijlage 3 bij het Duurzaamheidsbeleid). Destijds bij de vaststelling van deze visie hebben we aan uw raad beloofd om na vijf jaar een evaluatie te schrijven. Ook hier is ons beleid actueel, maar wordt in sterke mate ingehaald door toenemende netcongestie.

Belangrijkste conclusies

Hieronder presenteren we de drie belangrijkste conclusies uit het evaluatiedocument:

1. Voor wat betreft zonne-energie en windenergie geldt dat de visie Hernieuwbare Elektriciteit nog steeds goed aansluit bij het provinciale beleid nu en na 2030 (gericht op kleinschaligheid, schaal-bij-schaal).
2. Bij enkele Westerkwartierse energiecoöperaties zit veel gerichte kennis om projecten zelf te ontwikkelen en zoveel mogelijk in lokaal eigendom. Het is belangrijk dat die kennis beschikbaar blijft en wordt ingebracht in nieuwe, lokale projecten samen met onze energiecoöperaties.
3. Het verkrijgen van transportcapaciteit bij de netbeheerder voor alle lopende projecten vormt op dit moment de belangrijkste uitdaging voor zon-op-dak en zon-op-land, vanwege aanwezige netcongestie. Het is belangrijk dat hier voldoende rekening mee wordt gehouden en dat er in de ruimtelijke sfeer technische oplossingen worden gevonden.

Duurzaamheidsbeleid 2025-2030 en nieuw beleid verzwaring elektriciteitsnet

De conclusies en aanbevelingen van de twee bovengenoemde evaluaties hebben we meegenomen en verwerkt in de actualisatie van het Duurzaamheidsbeleid. We stellen voor de kaders van de Visie Hernieuwbare Elektriciteit onderdeel te laten uitmaken van het geactualiseerde Duurzaamheidsbeleid 2025-2030. Dit doen we onder de conditie dat er een nieuw beleid aan het Duurzaamheidsbeleid 2025-2030 wordt toegevoegd over de verzwaring van het elektriciteitsnet. Voor de nieuwe beleidstekst verwijzen we naar hoofdstuk 3.3.1 (onderdeel duurzame leefomgeving).

In het Duurzaamheidsbeleid 2025-2030 ligt de nadruk op het werken aan een robuust en toekomstvast elektriciteitsnet. Op een aantal plekken in onze gemeente begint het te knellen, zowel qua levering als qua teruglevering van elektriciteit. Op alle netwerkniveaus moeten uitbreidingen plaatsvinden. Het te voeren beleid is daarom noodzakelijk om onze woonplannen te verwezenlijken, nieuwe bedrijvigheid en economische functies te voeden, laadinfrastructuur te realiseren, woningen aardgasvrij te maken en tal van andere ontwikkelingen van elektriciteit te kunnen voorzien.

Alle te verwachten ruimtelijke en economische ontwikkelingen geven wij periodiek door aan de netbeheerder. Op basis daarvan hebben we daarom bijgevoegd in dit stuk welke type stations er tussen nu 2030 moeten komen, de aantallen en de werkzaamheden voor de gemeente. We beseffen ons dat dit niet allemaal vandaag op morgen gerealiseerd is.

Tot slot merken we op dat er in dit beleidsplan een belangrijke, sturende werking uit gaat van Nij Begun en de pMIEK (provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur, Energie en Klimaat). In de Energyboard Groningen wordt belangrijke besluiten genomen over de energietransitie en het energienetwerk. En er is behoefte aan samenwerking met buurgemeenten. Dit geldt in het bijzonder voor het energienetwerk in ons gebied, dat zich niet beperkt tot gemeentegrenzen. Het energienetwerk van de toekomst moeten we in gezamenlijkheid blijven vormgeven.

◆ **Extra toelichting meegezonden stukken**

De meegezonden evaluaties van respectievelijk het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025, de Visie Hernieuwbare Elektriciteit (en de Transitievisie Warmte) geven een indruk van hetgeen dat afgelopen periode is bereikt. Specifiek met betrekking tot ons klimaatdoelen en het versnellen van de energietransitie heeft de raad twee moties aangenomen:

- motie proces zonnepark
- motie energiehubs

Wij komen met dit raadsvoorstel op deze moties terug. De beoogde uitwerking van met name de motie proces zonnepark is met fractiespecialisten besproken aan de hand van een raadsactiviteit en een schriftelijk achtergronddocument. Dit document is gebruikt als verdere basis voor de Evaluatie Visie Hernieuwbare Elektriciteit die is bijgevoegd bij dit plan. De uitwerkingen (van beide moties) vindt u terug in het Duurzaamheidsbeleid 2025-2030 (en jaarplannen).

◆ **Relatie met duurzaamheid**

Het Duurzaamheidsbeleid 2025-2030 is een actualisatie en een voortzetting van het Duurzaamheidsbeleid 2020-2025. Het voorliggend, geactualiseerde beleidsstuk is geënt op het Klimaatakkoord (en afspraken die doorlopen tot 2030) met de nadruk op het reduceren van CO₂-uitstoot en werk aan een toekomstbestendig elektriciteitsnet. Het beleid wordt uitgevoerd aan de hand van het Programmaplan Duurzaamheid 2024-2030 en de jaarplannen binnen dit programma.

◆ **Relatie met bestuursakkoord**

Een belangrijk vertrekpunt qua klimaatbeleid is het Coalitieakkoord 2022-2026: *"In de komende periode gaan we verder met het uitvoeren van het beleid dat in de afgelopen periode is vastgesteld."*

◆ **Communicatie en participatie**

Het nieuwe beleidsonderdeel over netverzwaring is voorgelegd en besproken met de netbeheerder. Voor de evaluatie van de visie hernieuwbare elektriciteit is input opgehaald bij tal van partijen waaronder ontwikkelaars, inwoners, coöperaties, netbeheerders.

Omdat we het geactualiseerde Duurzaamheidsbeleid 2025-2030 bij een brede doelgroep onder de aandacht willen brengen, is besloten om komende periode een korte animatiefilm te maken. De film kan op onze website geplaatst worden en kan ook dienst doen bij presentaties, bijeenkomsten en andere communicatiemomenten.

◆ **Juridische, financiële en personele consequenties**

Voor het uitvoeren van het geactualiseerde Duurzaamheidsbeleid 2025-2030 zijn in de begroting financiële middelen ter beschikking gesteld. Daarbij verwijzen we naar hoofdstuk 4 van het Duurzaamheidsbeleid. Er zijn geen verdere financiële consequenties.

◆ **Bevoegdheid raad**

Het college gaat over de uitvoering. De raad stelt de kaders vast: het Duurzaamheidsbeleid 2025-2030.

◆ **Programma**

Programma 7 – Volksgezondheid en Milieu

◆ **Bijlagen**

- Bijlage 1: Duurzaamheidsbeleid 2025-2030 + bijlagen

het college van burgemeester en wethouders

A. van der Tuuk, burgemeester

R. Kleijnen, secretaris

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Westerkwartier,

Gelezen het voorstel Duurzaamheidsbeleid 2025-2030 van 16 september 2025,

Besluit:

- in te stemmen met het geactualiseerde Duurzaamheidsbeleid 2025-2030 op basis van de bijgevoegde evaluaties en bijlagen.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Westerkwartier,
d.d. 15 oktober 2025.

A. van der Tuuk
Voorzitter

O. E. de Vries
Griffier